

Верховна Рада ухвалила проєкт Цивільного кодексу у першому читанні

28.4.2026 - | Verkhovna Rada Ukrainy

28 квітня Верховна Рада на пленарному засіданні прийняла у першому читанні за основу проєкт Цивільного кодексу України, реєстр. № 15150.

Метою проєкту є рекодифікація та системне оновлення приватного (цивільного) права України шляхом ухвалення нового Цивільного кодексу України як цілісного, внутрішньо узгодженого та ефективного кодифікованого акта.

Для досягнення цієї мети запропоновано на базі чинного Цивільного кодексу України, Сімейного кодексу України, Закону «Про міжнародне приватне право» здійснити комплексне оновлення основних інститутів приватного права у дев'яти взаємоузгоджених книгах нового Цивільного кодексу.

Варто наголосити, що книга дев'ята «Публічність прав цивільних» присвячена оприлюдненню, реєстрації прав, обтяжень, обмежень, юридичних станів, правочинів та юридичних фактів, що є нетрадиційним для кодексу приватного права і зазвичай не охоплюється його предметом регулювання.

Проєкт Кодексу містить багато новел, зокрема:

- до джерел права віднесено звичай національний та національної меншини, локальний акт юридичної особи;
- у динаміці цивільних прав та обов'язків виокремлено їх зупинення та поновлення;
- впроваджено принцип заборони суперечливої поведінки; у склад збитків включено превентивні витрати;
- розширено особисті права фізичної особи та акцентовано увагу на основних особистих правах юридичних осіб;
- встановлено вичерпність організаційно-правових форм юридичних осіб; введено до переліку обмежених речових прав нові їх види; підставою захисту прав чітко визначено також загрозу їх порушення;
- виокремлено зобов'язально-правові способи забезпечення виконання зобов'язань, а речові способи забезпечення перенесено до книги третьої «Речове право»;
- змінено підходи до розуміння відповідальності у цивільному праві; передбачено юридичний режим спільності майна подружжя;
- закріплено спадкування права на репарації, на цифрові речі;
- введено заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом й ін.

Прийняття проєкту нового Цивільного кодексу України забезпечить еволюційне та якісне оновлення приватноправового регулювання без руйнування усталених відносин, проте з

підвищенням юридичної визначеності, ефективності захисту, прогнозованості цивільного обороту та узгодженості спеціального законодавства.

<https://www.rada.gov.ua/news/razom/272471.html>